

ТВОРЧИСТЬ Т.Г. ШЕВЧЕНКА У ОСВІТНЬО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Брелінська Л. М., Судеревська Г. Л.,

Печкурова Л. В., Тряпичкіна З. І.

**(кафедра української та російської мов
ОДПУ),**

Кулешова Р.Д. (ОДМУ)

Вивчення творів Т.Г. Шевченка іноземними і вітчизняними студентами починається на першому курсі і продовжується до закінчення ними вищого навчального закладу.

В червні, під час літньої сесії, іноземні студенти-третьокурсники складають державний іспит, відповідають усно і письмово на запитання екзаменаційних білетів про життя і творчість Т.Г. Шевченка, читають поезії Великого Кобзаря.

Студенти-старшокурсники можуть продовжити вивчення творів видатного поета на засіданнях клубу "Т.Г. Шевченко і загальнолюдські ідеали", який працює при кафедрі української і російської мов ОДПУ. На таку ж тему викладачами кафедри підготовлено спецкурс для студентів ІУ-У курсів.

Спочатку, на першому занятті, студентів першого курсу знайомимо з "Кобзарем". Намагаємось, щоб в аудиторії було достатньо цих книг, щоб студенти могли потримати "Кобзар" в руках, прочитати, що написано на титульній сторінці, подивитись, як оформлена книга, прочитати поезії, надруковані в збірці. Як дорогоцінний скарб тримають іноземні студенти "Кобзар" і з хвилюванням читають поетичні шедеври видатного українського поета. Вони на все життя запам'ятовують ці хвилини, коли

вперше читали "Кобзаря".

Розповідаючи, що так Тарас Григорович назвав першу збірку своїх поетичних творів, детально пояснюємо значення слова "кобзар", інших нових слів. Ці відомості поглиблюють знання іноземних і вітчизняних студентів з історії України, українського народу.

Підкреслюючи зв'язок творчості Т.Г. Шевченка з фольклором, знайомимо першокурсників з українськими народними піснями, які мали великий вплив на творчість поета. Таким чином, наші студенти знайомляться й з народною творчістю України, з творами Т.Г. Шевченка, які стали народними піснями ("Рече та стогне Дніпр широкий", "Думи мої", "Заповіт", "Садок вишневий коло хати", "Утоптала стежечку" та ін.). Першокурсники також переглядають фільми про життєвий і творчий шлях Великого Кобзаря, а також фільми, зняті за його творами.

Під час занять на I, II, III курсах вивчаємо твори: "Заповіт", "До Основ'яненка", "Подражаніє II Псалму", "Мені однаково", "I Архімед і Галілей", "Сонце заходить, гори чорніють", знайомимо студентів-іноземців з поемами Т.Г. Шевченка "Катерина", "Наймичка", "Гайдамаки", "Кавказ", іншими творами, читаємо нотатки з "Журналу" (щоденника Т.Г. Шевченка), написаного російською мовою. Іноземних студентів вражає, захоплює гуманізм великого поета України, його звернення до Біблії, образу Христа, оптимізм і віра у прекрасне майбутнє людства.

У поемах "Сон", "Кавказ", "Єретик", "Марія", "Неофіти", які розглядаються на заняттях, Т.Г. Шевченко відстоює християнські принципи, використовує заповіді Христа, щоб впливати на свідомість людей. Звертаючись до вчення Христа, Нового Заповіту, Т.Г. Шевченко підкреслює, що це слово нове, наповнене любов'ю, правдою, братолюб'єм.

Студенти розуміють це і з любов'ю сприймають твори поета, присвячені біблейним мотивам. Такі заняття мають велике пізнавальне

значення, вони формують характер молоді людини на засадах християнської моралі.

Велике виховне значення мають твори Т.Г. Шевченка, присвячені матері, материнству. М.Т. Рильський писав: "Починаючи з "Катерини" і кінчаючи "Марією" та "Неофітами", проходить у Шевченка наскрізною темою мотив ображеного, оганьбленого материнства. І мало є в світі поетів, які з такою силою ненависті й гніву таврували б усяке насильство й гноблення, усіх насильників і гнобителів на землі, як Тарас Шевченко".

Бесіди з студентами за матеріалами цих творів вчать молодь шанобливо ставитися до дівчини, жінки, матері, захищати й оберігати їх. Такі бесіди є актуальними в наш час, коли формується покоління, якому будувати незалежну Україну, відповідати за її майбутнє. Т.Г. Шевченко мріяв про цей час.

Справа розвитку народної освіти хвилювала поета. Він написав "Буквар" і видав його для недільних шкіл, що були відкриті в Україні, він пропагував книгу, писав, що дивною і ненатуральною здається... людина, яка існує без книги. Твори самого Т.Г. Шевченка вчили діяти в ім"я людей, в ім"я України. Великий Кобзар вважав, що молодь необхідно виховувати на прекрасних творах українського фольклору (народних думах, піснях, приказках і т.і.). Адже здорова народна мораль знаходить позитивний відгук в серцях молоді.

Заклик Т.Г. Шевченка: "Учітесь, читайте, і чужому научайтесь, і свого не цурайтесь", - студенти знають і виконують.

Патріотичному вихованню сприяють також твори, в яких Великий Кобзар описує рідну українську природу, - "Зацвіла в долині червона калина", "Садок вишневий коло хати", "Ой діброво - темний гаю!", "Тече вода з-під явора", "Встала весна", "Сонце заходить, гори чорніють". Прекрасні зразки лірики, які вчать любити рідний край!

А вірші "І золотої й дорогої", "Мені тринадцятий минало", "І виріс я

на чужині", "Якби ви знали, паничі", з якими ми знайомимо студентів-іноземців, вчать любити дітей, турбуватись про їхнє майбутнє, ставитись з повагою до них.

Велике значення має шанобливе ставлення Т.Г. Шевченка до видатних діячів культури інших народів, його заклик до дружби між народами. Гідним наслідування є життя самого Т.Г. Шевченка, присвячене захисту знедоленого народу, його мови, культури, історії.

Сучасна молодь, читаючи твори Т.Г. Шевченка, пишучи доповіді, реферати, беручи участь у диспутах, оволодіває загальнолюдськими моральними цінностями, патріотичними почуттями, естетичним баченням світу.